

Správa o plnení úloh vyplývajúcich z Rozpracovania Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v SR na roky 2016 – 2020 za Ministerstvo kultúry SR za rok 2017

Ministerstvo kultúry SR (ďalej len „MK SR“) plnilo v sledovanom období v rámci prevencie kriminality konkrétne špecifické úlohy prostredníctvom jednotlivých organizačných útvarov MK SR a všeobecné úlohy prostredníctvom organizácií vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti. MK SR v rámci boja proti kriminalite a inej protispoločenskej činnosti zabezpečuje predovšetkým nešpecifickú primárnu prevenciu ako súčasť kultúrno-osvetovej činnosti podľa § 2 zákona č. 189/2015 Z. z. o kultúrno-osvetovej činnosti. Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR naplňujú ciele stratégie kontinuálne a systematicky predovšetkým organizovaním kultúrno-osvetových aktivít, ktorých cieľom je zmysluplné trávenie voľného času s dôrazom na rešpektovanie ľudských práv a rozmanitosti kultúrnych prejavov, ako aj prostredníctvom neformálneho vzdelávania, či publikačnou činnosťou. Umeleckým stvárnením sa prezentujú témy kriminality, extrémizmu, rasizmu, xenofóbie, násilia v rodine, negatívne sociálne prostredie a jeho dopad na jednotlivca. Na druhej strane sa do popredia dostáva potreba tolerancie a chápania a prijímania vzájomných odlišností. Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR realizovali aktivity, ktoré prispievajú k prevencii negatívnych sociálno-patologických javov v spoločnosti prostredníctvom kultúrnych mechanizmov.

V rámci „**priority č. 1 Znižovanie kriminality a inej protispoločenskej činnosti**“ MK SR v roku 2017 naďalej poskytovalo súčinnosť Policajnému zboru vo veci žiadosti o preverovanie pôvodu zadržaných predmetov kultúrnej hodnoty alebo vo veci pátrania po odcudzených predmetoch kultúrnej hodnoty.

Súčinnosť bola zabezpečovaná priebežne podľa potreby na dvoch úrovniach: osobnej - pracovníci sekcie kultúrneho dedičstva MK SR sú v priamom kontakte s pracovníkmi Policajného zboru, tak aby bolo zabezpečené operatívne riešenie vzniknutých problémov a na základe priamych úradných dožiadaní v súvislosti s plnením úloh v dotknutej oblasti.

MK SR sa zapájalo do medzinárodných akcií organizovaných v rámci krajín EÚ zameraných na odhaľovanie a potláčanie nelegálnej činnosti v oblasti kultúrneho dedičstva a tiež participovalo na chode výmeny informácií o odcudzených predmetoch kultúrnej hodnoty v štátoch EÚ.

V rámci predmetnej priority ďalej MK SR sledovalo mediálne výstupy, ktoré môžu propagovať nezákonné konanie, podávalo trestné oznámenia, spolupracovalo a poskytovalo súčinnosť orgánom činným v trestnom konaní. Výstupy masovokomunikačných prostriedkov boli podľa potreby sledované všetkými orgánmi na úseku ochrany pamiatkového fondu (MK SR, Pamiatkový úrad SR, krajské pamiatkové úrady) s dôrazom na vecnú a miestnu kompetenciu.

Pokračovalo sa s monitorovaním webových sídel amatérskych archeológov, ale aj rôznych diskusných fór, otvorených či uzavretých skupín a fór na sociálnych sieťach, kde sa vo veľkej miere vyskytujú informácie o činnosti rôznych jednotlivcov alebo aj organizovaných skupín amatérskych archeológov, ktorých aktivity smerujú k priamemu poškodzovaniu archeologických nálezísk na Slovensku.

MK SR ďalej aktívne spolupracovalo s Pamiatkovým úradom SR (vrátane krajských pamiatkových úradov), s Ministerstvom vnútra SR a Policajným zborom na potlácaní kriminality v oblasti ochrany kultúrneho dedičstva, najmä v oblasti nelegálnej archeológie, nezákonného vývozu predmetov kultúrnej hodnoty do zahraničia či ochrane nehnuteľných kultúrnych pamiatok. Súčinnosť MK SR poskytovalo priebežne podľa potreby orgánov

činných v trestnom konaní a v zmysle uzatvorenej zmluvy medzi MK SR a Ministerstvom vnútra SR z roku 2015 o spolupráci v oblasti ochrany kultúrneho dedičstva, ktorá priamo vymedzuje oblasti kultúrneho dedičstva, v ktorých MK SR spolupracuje najmä s Políciou SR pri odhaľovaní trestnej činnosti.

Vo veci pátrania po odcudzených predmetoch kultúrnej hodnoty MK SR konalo na základe výziev ministerstiev kultúry jednotlivých európskych krajín, ktoré hlásili odcudzenie predmetov kultúrnej hodnoty z ich územia.

Vo veci nelegálneho získavania a obchodovania najmä s hnutelnými archeologickými nálezmi MK SR spolupracovalo aj s Pamiatkovou inšpekciou MK SR a s Prezidiom Policajného zboru pri príprave trestných oznámení a operatívnom poskytovaní informácií a konzultácií.

V rámci „**priority č. 3 Prevencia kriminality v rizikových skupinách**“ MK SR prostredníctvom dotačného programu Kultúra znevýhodnených skupín podporovalo projekty zamerané na prevenciu protispoločenských javov. Prioritou predmetného dotačného programu je dlhodobá podpora takých aktivít, ktoré prispievajú k rešpektovaniu ľudských práv a rozmanitosti kultúrnych prejavov a sú zamerané na prevenciu a elimináciu všetkých foriem násilia, diskriminácie, rasizmu, xenofóbie a extrémizmu, na podporu výchovy k tolerancii, posilnenie rodinnej súdržnosti a rozvoja medzikultúrneho dialógu. Z tohto hľadiska možno považovať všetky podporené kultúrne aktivity za nešpecifickú prevenciu negatívnych sociálno-patologických javov v spoločnosti. Kompletné zoznamy podporených projektov sú dostupné na webovom sídle MK SR na adrese https://dotacie.culture.gov.sk/granty2017/statistiky_verejne.php.

MK SR zároveň pokračovalo v realizácii systematického vzdelávania registrovaných cirkví a náboženských spoločností v oblasti prevencie extrémizmu, xenofóbie a rasovo motivovanej trestnej činnosti.

V rámci „**priority č. 4 Pomoc obetiam trestných činov**“ MK SR dlhodobo v legislatívnej rovine prostredníctvom právnych predpisov zabezpečuje ochranu maloletých pred nevhodnými obsahmi (zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov, zákon č. 40/2015 Z. z. o audiovizii a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhláška Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 589/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania v znení neskorších predpisov). Zákon tiež upravuje povinnosti súvisiace s obmedzením prístupu k audiovizuálnym dielam, zvukovým záznamom umeleckých výkonov a multimediálnym dielam určeným len dospelým.

Finančné krytie úloh v oblasti prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v sledovanom období MK SR zabezpečovalo v rámci schválených limitov výdavkov svojej kapitoly na príslušný rok (MK SR nemá vo svojom rozpočte osobitne vyčlenené finančné prostriedky na prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti) a prostredníctvom svojho dotačného systému. Na pridelenie financií v rámci dotačného systému nie je právny nárok, pridelenie je závislé od splnenia podmienok príslušného dotačného programu, kvality predloženého projektu v kontexte ostatných podaných žiadostí a od výšky alokovaných finančných prostriedkov.

Podrobné plnenie jednotlivých úloh za rezort kultúry je uvedené v tabuľkovej časti.